

Liite 8

Opetuspalveluiden vastine kunnanhallituksen 1.6.2026 täydennyspyyntöön

Tarveselvitys 23.4.2026 perustuu Mäntsälän kunnanvaltuuston 8.12.2025 (§ 116) hyväksymään keskusta-alueen kouluverkkoselvitykseen ja noudattaa sen keskeisiä linjauksia. Selvitys pohjautuu kouluverkkoratkaisun vaihtoehtoon yksi (1).

Tarveselvityksessä selvitetään:

- Kouluverkkopäätöksen mukaista tilatarvetta pakollisille lakisääteisille palveluille.
- Oppilasmääräennusteisiin ja eri opetusmuotojen vaatimuksiin pohjautuvaa tilatarvetta.
- Tilojen mitoitus perustuu ensisijaisesti Mäntsälän kunnan omiin oppilasennusteisiin sekä opetuksen järjestämisen periaatteisiin. Mitoituksen lähtökohtana ovat ennustettu oppilasmäärä, ryhmäkoot sekä opetuksen pedagogiset ratkaisut, joiden pohjalta tilatarpeet on määritelty toimintalähtöisesti.
- Hankesuunnitteluvaiheessa tilatarve tarkastetaan ja päivitetään tarkemman suunnittelun myötä.

Askolan ja Pornaisten monialaisen tuen oppilaiden määrä ja tulevat määrät

	21-22	22-23	23-24	24-25	25-26	26-27	27-28	28-29	30-31	31-31
Mäntsälä	32	39	35	38	41	39	n. 22	n. 22	n. 22	n. 22
Pornaisten	5	5	5	5	6	3	2-5	2-5	2-5	2-5
Askola	0	0	0	0	0	0	2-5	2-5	2-5	2-5

Mäntsälässä monialaisen tuen ryhmissä (Hepola) opiskelevia oppilaita on ollut ennen 1.8.2026 keskimäärin 40 – 50 lukuvuosittain. Oppilaat ovat jakautuneet viiteen tai joskus kuuteen ryhmään.

Mäntsälällä on Pornaisten kanssa sopimus Pornaisten monialaisen tuen oppilaiden opetuksen järjestämisestä. Samanlaista sopimusta ollaan rakentamassa Mäntsälän ja Askolan välille. Pornaisten oppilaita on otettu Mäntsälään oppilaaksi, jos oppilaan ottaminen ei aiheuta uuden ryhmän perustamista. Pornaisten kunta maksaa oppilaiden kulut, joten opetuksen järjestäminen on Mäntsälälle kustannustehokkaampaa. Käytännössä vieraspaikkakuntalaiset oppilaat jakautuvat olemassa oleviin ryhmiin, joissa on vapaita paikkoja ja näin ollen muut kunnat maksavat Mäntsälälle aiheutuvia kuluja.

Yhteensä pornaislaisia oppilaita on ollut vuosiluokilla 1.-9. eri ryhmiin jakautuneena keskimäärin viisi. Alkavana lukuvuonna 2026-2027 Pornaisista oppilaita on yhteensä kolme. Vuosittain Pornaisista tulee uusia oppilaita keskimäärin 0-2. Askolan oppilaita voisi olla tulevaisuudessa vuosiluokilla 1.-9. yhteensä 2-5 oppilasta.

Monialaista ja vaativaa erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden määrän ei arvioida vähenevän samassa suhteessa kuin kokonaisoppilasmäärän. Vaativan erityisen tuen tarpeen taustalla ovat usein pitkäkestoiset ja rakenteelliset tekijät, kuten kehitysvammaisuus, autismikirjon häiriöt sekä muut neurokehitykselliset ja toimintakykyyn vaikuttavat haasteet.

Monialaisen tuen tilatarve huomioiden lakiuudistuksen (POL 20i, 1.8.2026) vaikutukset

Oppimisen tuen lakimuutoksen myötä tukea saavalle oppilaalle voidaan tehdä päätös opetuksen järjestämisestä oppilaalle vammaan, sairauden tai toimintakyvyn rajoitteen perusteella (POL 20 i §). Aiemmin päätettiin pidennetystä oppivelvollisuudesta. Päätös vaikuttaa opetusryhmän kokoon tai opetuksen järjestämiseen toiminta-alueittain.

Oppilaiden sijoittaminen monialaisen tuen luokille on Mäntsälässä perustunut yksilölliseen tuen tarpeeseen, ei vammaan, sairauteen tai toimintakyvyn rajoitteeseen liittyvään päätökseen. Tämän vuoksi tilatarve on arvioitu kaikkien monialaista tukea tarvitsevien oppilaiden määrän perusteella, ei pelkästään niiden oppilaiden määrän perusteella, joilla kyseinen päätös on. Kaikilla monialaisen tuen luokkien oppilailla on päätös oppimisen ja koulunkäynnin tuesta. Varsinainen päätös vammasta, sairaudesta tai toimintakyvyn rajoitteesta on ollut noin 70% näistä oppilaista. Kriteerit POL 20i-päätökselle ovat tiukemmat, kuin pidennetyn oppivelvollisuuden päätökselle, joten näitä päätöksiä tulee jatkossa olemaan vähemmän.

Monialaisen tuen opetuksen tilojen tarkastelu

luokka	60	solun yhteisaula	50	yhteensä 752m²
luokka	60	sos. ja taukotilat	40	
luokka	60	ruokailu & pienkeittiö	48	
luokka	60	wc/pesu	34	
luokka	60	apuväline-eteinen	40	
eriytystila	15	apuvälinevarasto	25	
eriytystila	15	siivous/vaatehuolto	30	
eriytystila	15	kenkäeteinen	25	
eriytystila	15	terapiatila	40	
eriytystila	15	vaatesäilytys	25	

Tarveselvityksessä monialaisen tuen oppilaiden opetukseen esitetään viittä opetustilaa, joista yksi olisi erityisesti varusteltu. Tämän lisäksi esitetään erilaisia aputiloja.

Jos monialaisen tuen luokille sijoitetaan ainoastaan oppilaita, joilla on nykyisen lain mukainen POL 20i-päätös opetuksen järjestämisestä oppilaalle vammasta, sairaudesta tai toimintakyvyn rajoitteen perusteella, tilatarvetta voi tarkoittaa neljään opetustilaan, joista yksi olisi erityisemmin varusteltu. Myös muiden tilojen kuten terapiatilojen, henkilökunnan tilojen ja apuvälinetilojen neliömääriä on mahdollista tarkistaa hankesuunnitteluvaiheessa.

Tämä ratkaisu johtaa siihen, että oppilaat, jotka ovat olleet yksilöllisen tuen tarpeen perusteella monialaisen tuen luokalla, mutta heillä ei ole POL 20i-päätöstä, on sijoitettava kunnan muille erityisluokille tai on mahdollisesti perustettava uusi ryhmä.

POL 20i-päätöksen saaneiden opetus toteutetaan perusopetuslain mukaan 6 tai 8 oppilaan ryhmissä. Tilararpeen mitoitus perustuu oppilaiden tuen tarpeisiin, opetuksen pienryhmäluonteeseen sekä toiminnallisen opetuksen edellyttämään tilaan. Oppilaiden yksilöllinen ohjaus sekä liikkumisen, aistiympäristön ja toiminnallisuuden vaatimukset edellyttävät yleisopetusta väljempiä tilaratkaisuja.

Mahdollisuudet hyödyntää kunnan muita koulutiloja monialaisen tuen opetuksessa

Monialaisen tuen tilat on perusteltua toteuttaa uuteen rakennukseen, koska Mäntsälässä ei ole tällä hetkellä monialaisen tuen opetuksen järjestämisen tarpeisiin vastaavaa tilaa ilman olemassa olevien tilojen muuntamista. (Tiloilla ja piha-alueella on erityiset tila- ja turvallisuusvaatimukset ja lainsäädäntö velvoittaa järjestämään opetuksen asianmukaisesti). Uusien tilojen rakentamisessa on kysymys tilojen saattamisesta minimihyvälle tasolle.

Monialaisen tuen tilat kannattaa rakentaa keskitetysti keskeiselle sijainnille yhtenäiskoulun yhteyteen, jolloin vertaisyhteisö on kaikille omien kykyjen mukaisesti mahdollinen. Keskittämällä varmistetaan tasalaatuiset turvalliset tilat kaikille, minimoidaan päällekkäiset tila- ja henkilöstökulut, varmistetaan henkilöstön osaamisen keskittyminen ja sujuva yhteistyö ja vertaistuki, varmistetaan henkilöstön pysyvyys ja toimivat ryhmäkoot oppilaille.

Työskentelyn aikana esille nousseita havaintoja

Yleisopetuksen tilojen tarkastelu

luokka	60
luokka	60
luokka	60
luokka	60
luokka	60
luokka	60
luokka	60
luokka	60
luokka	60
erityisluokka	40
erityisluokka	40
eriytystila	10
eriytystila	10
eriytystila	10
eriytystila	10
pienryhmätila	20
pienryhmätila	20

monitoimitila	120
solun yhteisaula	60
kenkäeteinen	20
siivous	12
vaatesäilytys	40
varasto	24
wc	38

yhteensä 954m ²

Täydennyspyyntöön vastaamisen yhteydessä opetuspalvelut on tunnistanut myös muita hankesuunnitteluvaiheessa tarkasteltavia mahdollisuuksia. Tarveselvityksen oppilasennusteiden mukaan Ehnroosin vuoden 2022 koulurakennuksen käyttöaste muuttuu 2030-luvulla siten, että rakennukseen vapautuu vaihteittain yleisopetuksen kapasiteettia pienenevien ikäluokkien seurauksena. Tarveselvityksessä on tarkasteltu myös vaihtoehtoa, jossa Kirkonkylän koulun jäljellä olevat neljä 1.–4.-luokkien opetusryhmää siirtyisivät Ehnroosin koulukokonaisuuteen 2030-luvun puolivälissä. Tällöin Ehnroosin tilat riittäisivät

kaikkien keskusta-alueen kouluverkkopäätöksen mukaisten oppilasryhmien opetukseen. Samalla voitaisiin arvioida Kirkonkylän koulurakennuksen käyttötarvetta ja välttää rakennuksen tulevaa peruskorjaustarvetta, mikäli oppilaskehitys toteutuu ennusteiden mukaisesti

Jos Ehnroosin uudisosan yleisopetuksen tilat rakennetaan 2030 luvun puolivälin arvioidun tilatarpeen mukaan, kaikki kouluverkkoselvityspäätöksen mukaiset yleisopetuksen oppilasryhmät eivät mahdu rakennukseen sen valmistuessa 2030-luvun alussa. Tällöin alkuvaiheessa osalle Ehnroosin opetusryhmistä tulisi rakentaa väliaikaistilat tai osoittaa kunnan muista kouluista tilat. Tämä ei vastaisi kouluverkkoselvityksestä tehtyä päätöstä.